

คู่มือการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

โรงพยาบาลสอยดาวจังหวัดจันทบุรี

- ๑๑ -

ข้อมูลอ้างอิง: สำนักงาน ก.พ.

นายบุญชูเจ้าของกิจการนำเข้ารถยนต์ได้ไปติดต่อราชการที่กรมหนึ่งกับนางสาวปราณี

การกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม เพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เบียดบังเวลาและรายได้ของราชการไปเป็นของตัวเองและขาดการทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่ทำให้ประชาชนสูญเสียผลประโยชน์ที่ควรจะได้รับซึ่งในเวลาปฏิบัติงานก็จะเลือกปฏิบัติให้บริการเฉพาะรายที่ตนเองได้รับประโยชน์ก่อนประชาชนทั่วไปด้วย

คำนำ

การที่จะพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการให้ก้าวหน้าและเป็นไปด้วยความโปร่งใส ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งยังต้องก่อให้เกิดความศรัทธาและความเชื่อมั่นของประชาชน ซึ่งปัจจุบันนี้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคน บางกลุ่ม ขาดจิตสำนึกในหน้าที่ที่จะปกป้องผลประโยชน์ของรัฐ โดยการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ทางราชการ เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อตนเองมากกว่าผลประโยชน์ส่วนรวม อันเป็นบ่อเกิดของการทุจริตคอร์รัปชัน ดังนั้น โรงพยาบาลสอยดาวจังหวัดจันทบุรี จึงได้รวบรวมเนื้อหาเกี่ยวกับการป้องกันความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม นำมาเผยแพร่ให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลสอยดาวจังหวัดจันทบุรี เพื่อให้เกิดความตระหนักเรื่องความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม และร่วมกันไม่ให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน อันเป็นปัญหาสำคัญของประเทศชาติ

โรงพยาบาลสอยดาวจังหวัดจันทบุรี

เมษายน ๒๕๕๙

“ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม” หรือ Conflict of Interests (COI) หมายถึง สถานการณ์ หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็น นักการเมือง พนักงานบริษัท ผู้บริหาร ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีผลประโยชน์ส่วนตัว มาก จนมีผลต่อการตัดสินใจ หรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้ง เจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลาย จนกระทั่งกลายเป็นสิ่งที่ปฏิบัติกันทั่วไปโดยไม่ เห็นว่าเป็นความผิด เช่น การรับสินบน การจ่ายเงินใต้โต๊ะ การจ่ายเงินตอบแทนเพื่อให้ตนเองได้ เลื่อนตำแหน่ง ส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากการยึดผลประโยชน์ส่วน ตนเป็นหลัก ผลเสียจึงเกิดขึ้นกับประเทศชาติ การกระทำแบบนี้เป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรม

CONFLICT OF INTERESTS: COI

ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน

และผลประโยชน์ส่วนรวม

โรงพยาบาลสอยดาว

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ ส่วนรวม (Conflict of interest: COI) : เป็นประเด็นปัญหาทางการบริหารภาครัฐในปัจจุบัน ที่เ็นบ่อเกิดของปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในระดับที่รุนแรงขึ้น และยังสะท้อนปัญหาการ ขาดหลักธรรมาภิบาลและเงื้อมเงาพรรคต่อการพัฒนาประเทศไทย

ความหมาย

กลุ่มงานบริหารทั่วไป โรงพยาบาลสอยดาว

นายประจวบผู้บริหารหน่วยงานกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมที่กำลังจะเกษียณ รับเชิญไปทานอาหารกลางวันกับนางนิตยาผู้อำนวยการฝ่ายทรัพยากรบุคคลบริษัท ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ยักษ์ใหญ่รายหนึ่ง

การกระทำดังกล่าว ถือว่าเป็น ความ ขัดแย้งกันระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ ส่วนรวมเพราะเป็น การทำให้หน่วยงาน ราชการเสียเปรียบ และมักมีการใช้อำนาจบารมีในที่ ทำงานเดิมส่งผลต่อ การปฏิบัติงานของ

ตัวอย่าง

การกระทำที่ถือว่าเป็นความขัดแย้งกันระหว่าง
ผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

นายฉกฉวยนักการเมืองท้องถิ่นซึ่งสมัครแข่งขันเป็นนายกเทศมนตรี
คุยกับนางสารภีภรรยานอกสมรสที่สวนหลังบ้าน

การกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเพราะเป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ที่ต้องให้บริการแก่สาธารณะและต้องดำเนินการด้วยความ

ปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม

๑. บุคคลดำรงตำแหน่งของรัฐที่ต้องรับผิดชอบต่อประโยชน์สาธารณะ
๒. เกิดภาวะผลประโยชน์ส่วนตนเข้ามาแทรกแซงการตัดสินใจหรือการใช้ดุลยพินิจ
๓. เกิดการตัดสินใจเพื่อประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม

การเปรียบเทียบกันระหว่างความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (COI) กับ คลรั้งไซท์

การ “คอร์รัปชัน” คือ การทุจริตในระดับที่สูงสุด ส่วน “ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม” ถือว่า เป็นความผิดระดับต้น ไม่ใช่การ “คอร์รัปชัน” แต่เป็นต้นเหตุพื้นฐานของการคอร์รัปชัน และเมื่อมีพฤติกรรมของความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเกิดขึ้น ก็จะไปสู่การคอร์รัปชันได้

รูปแบบ

ผลประโยชน์ทับซ้อนมีหลายรูปแบบ ไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึง ผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ใช่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวก เข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กรต่างๆ ทั้งในหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ และบริษัทจำกัด หรือการที่บุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจให้ญาติพี่น้อง หรือบริษัทที่ตนมีส่วนได้เสียได้รับสัมปทานหรือผลประโยชน์จากทางราชการโดยมิชอบ

รูปแบบความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมที่เป็นปัญหาสำคัญมากที่สุด คือ การเข้ามาดำเนินธุรกิจหรือเป็นคู่สัญญากับส่วนราชการ ซึ่งพบว่ามีหลากหลายลักษณะ แต่ส่วนใหญ่และที่เป็นปัญหาสำคัญเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ส่วนรูปแบบอื่นๆ อาทิเช่น การใช้งบประมาณเพื่อชื่อเสียงและโฆษณาตนเอง การรู้ข้อมูลภายใน การ

หากผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดขึ้นกับตนเองควรทำอย่างไร

ให้พิจารณาผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นว่า ส่วนรวมเสียผลประโยชน์หรือไม่ หากส่วนรวมเสียผลประโยชน์ควรหลีกเลี่ยง เช่น หากท่านเป็นกรรมการพิจารณาจัดจ้างหรือพิจารณาความดีความชอบของบุคคลใกล้ชิด ท่านก็ควรถอนตัวจากการเป็นกรรมการหรืองดออกเสียง เนื่องจากการตัดสินใจอาจมีผลทำให้การพิจารณาเบี่ยงเบน แต่หากเป็นเพียงคนรู้จักธรรมดา ท่านควรประกาศให้ทราบว่าคุณรู้จักกับบุคคลนั้นต่อคณะกรรมการ ทั้งนี้ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจของ

หากผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดขึ้นกับบุคคลอื่นที่ท่านรู้จักควรทำอย่างไร

ควรให้คำแนะนำ ด้วยการอธิบายถึงผลหรือโทษของความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งแนะนำวิธีการเพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวม หรือผลประโยชน์ทับซ้อน

มาตรการในการป้องกันของรัฐ

- ⇒ กำหนดคุณสมบัติพึงประสงค์และคุณสมบัติต้องห้ามของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น ส.ส. ต้องไม่ดำรงตำแหน่งทางราชการหรือที่ปรึกษา เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องไม่เป็นการกรรมการบริษัท เป็นต้น
- ⇒ การเปิดเผยข้อมูลทรัพย์สิน หนี้สิน และธุรกิจครอบครัวต่อสาธารณะ เช่น การแจ้งทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐก่อนและหลังดำรงตำแหน่ง
- ⇒ การกำหนดข้อพึงปฏิบัติ เพื่อสร้างกรอบพฤติกรรมให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดมั่นในหลัก

☛ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการเรียไของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๒๒ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียไของบุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไตรงตามกฎหมายว่าด้วยการเรียไซึ่งมิใช่หน่วยงานของรัฐจะต้องไม่กระทำการดังต่อไปนี้

- (๑) ใช้หรือแสดงตำแหน่งหน้าที่ให้ปรากฏในการดำเนินการเรียไไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาด้วยสิ่งพิมพ์ตามกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์ หรือสื่ออย่างอื่นหรือด้วยวิธีการอื่นใด
- (๒) ใช้ สิ่ง ขอร้อง หรือบังคับให้ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือบุคคลใดช่วยทำการเรียไให้หรือกระทำในลักษณะให้ผู้ผู้นั้นอยู่ในภาวะจำยอมไม่สามารถปฏิเสธ หรือหลีกเลี่ยงที่จะไม่ช่วยทำการเรียไไม่ว่า

หน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนพฤติกรรมความขัดแย้งกันระหว่าง

ผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

- * สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี
- * สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
- * ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย
- * ศาลปกครอง
- * สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
- * สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.)

- ๗ -

I = Integrity มีศักดิ์ศรี (ยึดมั่นในความถูกต้อง สุจริต เทียงธรรม)

A = Activeness ขยันตั้งใจทำงาน (บริการ/แก้ไขปัญหาประชาชน)

M = Morality มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม

R = Relevance รู้ทันโลก ปรับตัวทันโลก ตรงกับสังคม

E = Efficiency มุ่งเน้นประสิทธิภาพ (คุณภาพ ดัชนี ประเมินผล)

A = Accountability รับผิดชอบต่อผลงาน ประชาชน

D = Democracy มีใจ/การกระทำเป็น ประชาธิปไตย (มีส่วนร่วม โปร่งใส)

Y = Yield มีผลงาน มุ่งเน้นผลงาน เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

☛ ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดย
ธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๓(มาตรา ๑๐๓)ข้อ ๕ เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับ
ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้ดังต่อไปนี้

(๑) จากญาติ ซึ่งให้โดยเสน่หาตามจำนวนที่เหมาะสมตามฐานะ

(๒) จากบุคคลอื่นราคาหรือมูลค่าในการรับจากแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกินสามพันบาท

(๓) การรับ ที่การให้นั้นเป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นที่มีมูลค่าเกินกว่าสามพันบาท โดยมีความจำเป็นต้องรับ
เพื่อรักษาไมตรีมิตรภาพ ต้องแจ้งผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานโดยทันทีที่สามารถกระทำได้
โดยผู้บังคับบัญชา ซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการ วินิจฉัย < มีเหตุผล รับได้ - รับไว้ < ไม่มีเหตุ

- ๘ -

ตัวอย่างรูปแบบพฤติกรรมที่พบเห็นบ่อยๆ

- * การหาประโยชน์ให้ตนเอง
- * การรับผลประโยชน์จากการที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่
- * การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน
- * การใช้ข้อมูลลับของทางราชการ เพื่อแสวงหาประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้อง
- * การรับงานนอก แล้วส่งผลต่อความเสียหายของหน่วยงานที่รับผิดชอบ
- * การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่ง และเอื้อประโยชน์ต่อบริษัท
- * การให้ของขวัญ ของกำนัล เพื่อหวังความก้าวหน้า
- * การช่วยญาติมิตรให้ได้งานอย่างไม่เป็นธรรมในหน่วยงานที่ตนมีอำนาจ
- * การซื้อ ขายตำแหน่ง การจ่ายผลประโยชน์ทั้งที่เป็นตัวเงินและประโยชน์รูปแบบอื่น เพื่อให้

กิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่อผลประโยชน์ทับซ้อนของเจ้าหน้าที่

- * การนำข้อมูลลับ/ข้อมูลภายใน มาใช้หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือพวกพ้อง
- * หัวหน้าหน่วยงาน ซึ่งครอบครัวประกอบธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง แต่งตั้งให้ญาติ/คนสนิท/คนที่มีความสัมพันธ์อันญาติขึ้นเป็นผู้อำนวยการกองพัสดุ
- * การช่วยญาติมิตรหรือคนสนิทให้ได้งานในหน่วยงานที่ตนมีอำนาจ
- * การรับผลประโยชน์หรือการเรียกร้องสิ่งตอบแทนจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ
- * การรับงานนอกหรือการทำธุรกิจที่เบียดบังเวลาราชการ/งานโดยรวมของหน่วยงาน
- * การทำงานหลังเกษียณให้กับหน่วยงานที่มีผลประโยชน์ขัดกับหน่วยงานต้นสังกัดเดิม
- * การนำรชการไปใช้ในกิจธุระส่วนตัว และในหลายกรณีมีการเบิกค่าน้ำมันด้วย

- * การหาผลประโยชน์จากความไม่รู้ในระเบียบและข้อมูลของทางราชการของประชาชน โดยเรียกเก็บเงิน
- * การกำหนดมาตรฐาน (Specification) ในสินค้าที่จะจัดซื้อ จัดจ้างให้บริษัทของตนหรือพวกพ้องได้เปรียบหรือ ชนะในการประมูล
- * การให้ข้อมูลการจัดซื้อ จัดจ้างแก่พรรคพวก/ญาติ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในการประมูล หรือการจ้างเหมา รวมถึงการปกปิดข้อมูล เช่น การปิดประกาศหรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารล่าช้า หรือพันกำหนดการยื่นใบเสนอราคา เป็นต้น
- * การรับงานจากภายนอกจนกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ประจำ
- * การใช้สิทธิในการเบิกจ่ายยาให้กับญาติ แล้วนำไปใช้ที่คลินิกส่วนตัว
- * การรับประโยชน์จากระบบการลือคบัตรคิวให้แก่เจ้าหน้าที่หรือญาติเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน โดยผู้มีหน้าที่ดูแลบัตรคิวจะลือคไว้มากกว่าที่หน่วยงานกำหนด และไปเรียกเก็บประโยชน์จากบัตรคิวที่ลือคไว้เกินเหล่านั้นจากผู้รับบริการที่ต้องการลือคคิว

การปฏิบัติราชการโดยมีผลประโยชน์ทับซ้อนนั้น นอกจากจะผิดวินัยตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว ยังอาจเป็นความผิดทางอาญาลีกด้วย

- ⇒ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่พึงรับของตอบแทนที่เป็นเงินและไม่ใช้ตัวเงินที่มีมูลค่าสูงเกินความเหมาะสม และได้มาโดยไม่ชอบ
- ⇒ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่พึงตัดสินใจในหน้าที่การงาน โดยมีเรื่องของการเงินหรือการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง
- ⇒ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่พึงทำงานในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องในภาคธุรกิจ หลังพ้นตำแหน่งหน้าที่

แนวทางปฏิบัติตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

- ☞ หลักนิติธรรม ☞ หลักคุณธรรม ☞ หลักความโปร่งใส ☞ หลักการมีส่วนร่วม
- ☞ หลักความรับผิดชอบ ☞ หลักความคุ้มค่า ☞ หลักธรรมาภิบาล และ
- ☞ หลักคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติงาน

แนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(ANTI CORRUPTION)

- ✦ หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กร (Good Governance)
- ✦ หลักคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติงาน
- ✦ การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- ✦ ธรรมาภิบาล จะมีคำว่า Integrity ค่านิยมของข้าราชการ I am ready

“ทฤษฎีคิดโกงชาติ จะพินาศทั้งราษฎร์รัฐ”

ผู้ประพันธ์ นางชนนภัส ชันด์ดวง จ.ร้อยเอ็ด
รางวัลที่ 1 จากการประกวดคำขวัญ

พบเห็นเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตหรือร่ำรวยผิดปกติ
แจ้งสำนักงาน ป.ป.ช. ส่วนกลาง หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด
ร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2556 - 2560)

สายด่วน ป.ป.ช.
1205

อัตลักษณ์ของบุคลากรโรงพยาบาลสอยดาวจังหวัดจันทบุรี

“ชื่อสัตย์ สามัคคี มีวินัย ใจบริการ ทำงานเป็นทีม”